کېږدۍ

سلیمان لایق

خپروونکی

Ketabton.com

د افغانستان د علومو اکاډیمی
د ژبو او ادبیاتو علمی او تحقیقی مرکز
پښتو ټولنه

دوهم چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د شعر کیــــــږدی هغو قهرمانو کارگرانوته اهداء کوم چې د سالنګ په سختو غرونوکې یې د خپل وطن دانسان د تلوراتلو لار سیخه او هواره کړه .

(سلیمان لایق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د دوهم چاپ سریزه)

دا کـــــــېږدی

دا د سارابې ټاټوبی بېړی چې سلګونه کاله په دې شګلنو او لمر وهلو دښتو کې ښکته او پورته ځی او راځی زما لپاره نه تمامېدونکې او بې انجامه مضمون دی ؛

دا د هغو سر ګردانو پرګنو د خونړیو بریو، ترخو ماتو، دردوونکو مرګونو، لویو تباهیو او د هغه رټل شوی انسان سره د بې ساریو ظلمونو مضمون دی چې نه ماتېږي، نه ورکېږي او خپل انسانی غرور د چا پښنو ته نه غورځوي ،

د کېږدی ژبه د بادونو ژبه، د تالندو ژبه، د باران ژبه او کله کله د بیابان په ارت ګوګل کې د اوږدو چوپیاوو او ژورو ترږمیو ژبه ده ،

د هغی سر ګذشت د یو سر ګردان او رنځ ځپلی ملت سر ګذشت دی چې له پېړیو راهیسی لوږو ، راځونو، دښمنیو او نه تمامېدونکو بې ثمره منـډوته ورشړل شوی دی ،

(دوهم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ترانې، سرودونه او داستانونه د همدې سارايي غمځپلې بېرې زمن او لونه دي او زه لا تر اوسه دچوپو او غمجنو دښتو د همدې تورې نافرارې کـــېږدۍ شاگرديم ،

په دې باور چې دا توره بېړۍ به د برې او نيکمرغۍ ساحل ته ورسېږي او په دې تکيه چې رارسېدونکی سباوون به هغې ته سور رنگـ ور کړي او د تورو تنابونو پر ځای به پر هغې باندې د لمرزرين مزی وغځوی، خپلی سندرې په دې راويښېدونکو بيابانونو کې پيل کوم .

پرېږده چې دا د غمونو توره بېړۍ د راختونکې لمر په وړانگو کې سره شي .

سليمان لايق

(دريم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پیشگفتار چاپ اول)

بجای مقدمه

این مجموعه زیبا گلدسته ای رنگین از اشعار سلیمان لایق، شاعر انقلابی و عصیانگر دوران ماست. افتخاردارم که سطری چند بجای مقدمه برآن می نویسم.

شرایط چاپ این اثر گرانبها و سطور محدودیکه برای این مقدمه اختصاص یافته است، بمن اجازه نمیدهد درین جا به تشریع دقایق ادبی لطیف آن، از نظرگاه زیبایی شناسی هنری بپردازم و یا ارزشهای اجتماعی آن را به معیار وظایف یک شاعر متعهد و مسوؤل چون سلیمان لایق، مورد ارزیابی انتقادی قراردهم. از سوی دیگر بهترین جوابگوی این دوسوال عمده و اساسی درباره اینکه: آیااستنباط شاعر از محیط طبیعي و اجتماعی اش چیست؟ وآیا مسایل مربوط به آن را چگونه مطرح و حل میکند؟ تنها و تناه خود شعر و اثر اوست و لاغیر!

معهذا، این حقیقت را نمیتوان ناگفته گذاشت که سلیمان لایق این شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشاهنگ کشورما، به دو زبان دری وپښتو شعر میگوید ودر هردو زبان بطور کلی. اشعارش از لحاظ شکل (تصویر ذهنی و صورت ظاهری) ملی و تاریخی است او از لحاظ محتوی دموکراتیک و انقلابی. ملی و تاریخی بدین معنی که: تصویر های او از آوارگی صحرانوردان چادرنشین در دشتهای گرم و سوزان کشور تا رنجهای بیکران زحمتکشان اسیر و شلاق خورده کوهپایه های پربرف چونغر، از هیاهوی بزم آرایان کرسی پرست شهرهای ویران تا بساط ننگین برج نشینان مفتخوار قاعه های فیودالی در روستاهای ستمکش، از پیامبران خروشان اباسین تا به نبض آشنایان گردابهای آمو از عقابان پامیر تا شیران خیبر و همه آنچه درین محدوده جغرافیایی در حال شدن و گذشتن بود و هست و در چارچوب مناسبات اجتماعی. اقتصادیمعین و فرهنگی ناشی از آن که دارای گذشته ء تاریخی خاص خود و ممیزات ملی مخصوص به خود بود و در زیر تأثیر قانونمندی عام تکامل اجتماعی تا مقطع زندگی شاعر رسیده است، با واقعگرایی انقلابی بصورت زنده و فعال ارائه و تمثیل می شود و آنچه مربوط بشکل ظاهری شعر لایق است ادامهٔ سنت های ارزنده و دارای نیروی حیاتی استادان کلاسیک شعر پښتو است که با نوآوری سالم، خلاق و تکامل دهنده مرحله نوین و جدیدی را در شکل شعر پښتو بنیانگذاری میکند و بدون اینکه به اصول انکشاف یابنده وقابل رشد زبان شعر در ادب پښتو پشت پا زند. باایجادگریهای خلاق درین زمینه، آنرا تکامل میدهد و ظرفیت هنری و تکنیکی بزرگتر و بیشتری بآن می بخشد.

و اما، محتوی دموکراتیک و انقلابی باین معنی که: سلیمان لایق، سخنگوی پرشور و انعکاس دهنده صدیق و راستین نیازها و آرمانهای توده های بزرگ اکثریت معروم جامعه ستمکشی افغانستان است و این نیازها و آرمانها را

(c) ketabton.com: The Digital Library

بمعیار جهان بینی علمی طبقه کارگر - این ذره بین حساسی و دقیق شناخت علمی هستی و ماهیت، حال و آینده و رهنمای عمل رهای بخش تمام زحمتکشان وطنی و جهانی که در آن زندگی میکنند - می سنجد . باساس ایمان خلل ناپذیر او باین جهانبینی علمی بود که توانست افتخار امتیاز نشراتی و مدیریت مسوول مبارز و پر افتخار پرچم (ارگان حزب دموکراتیک خلق افغانستان) این پیشاهنگ طبقه کارگر کشور و تمام زحمتکشان افغانستان ، این مبارز سرسخت و راستین راه تأمین حقوق ملی و دموکراتیک و ارمانهای انقلابی اکثریت بلاکشیده خلق افغانستان این ترجمان صدیق ، بیانگر و مدافع بی ترس مبارزات جهانشمول طبقه کارگر بین المللی ، جنبش های رهایی بخش ملی و جبهه جهانی نیروهای پیشاهنگ ترقی و انقلاب در سراسر جهان را حاصل کند .

سلیمان لایق ، به‌عنوان یک شاعر با درک این مطلب اساسی و علمی که روبنای فاسد و از جمله پدیده های تأخرپسند فرهنگی ، در مقطع خاصی از فعالیتهای هنری چون شعر و شاعری - خاصه در جامعه که از لحاظ نهضت ملی و اجتماعی هنوز در مرحله قشری و احساسی قرار دارد میتواند برای تحمیق توده ها و منحرف ساختن نیرو های جوانان و مستعد بفعالیتهای انقلابی سلاح مؤثر و زهرآلودی باشد . بحق و بجا بمبارزه با شاعران مزدور و درباری و خدمتگزاران فرهنگ برسوده و فاسد طبقات حاکمه و ستمگر و نظام طاعون زدهٔ فیودالی برخاسته ، آنها را بشدت مورد حمله قرار میدهد و به آنها بی باکانه میتازد . بیائید این حقیقت را درین مجموعه و بخصوص زیر عنوان (**له درباری شاعر سره**) باهم بخوانیم و بدانیم که: او یعنی سلیمان لایق - این شاعر مردم، شاعر عصر و دوران رستاخیز توده ها ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

برای رهایی مردم محروم کشور خود از بیهوده گیها و بی فرهنگیها ، شاعران بزمها - بزمهای درباری ، بزمهای فحاشی ، بزمهای رقصهای عریان دختران بی حجاب و عشوه های دلیرانه بغرضی اطفای شهوات اهریمنانه ، بزمهای خمها و جامها ، بزمهای گناهها و هوسها ، بزمهای اقبال کاخها و ذلت ویرانه ها را بشدت محکوم میکند و باین می نازدو بجا می نازد که خودش ، یعنی سلیمان لایق ، شاعر توده های محروم ، فریاد غلامان ، رنج کارگران ، زحمت و ستمکشی دهقانان ، ادبار غژدی نشینان ، از پا افتادن مظلومان ، ناله ناتوانان ، اشک اسیران ، ننگ بزرگران ، مبارزهٔ کارگران و محبت و مؤدت خلقهای وطنش و سراسر جهان است . او میبالد که بااین کار : بر تودهٔ باروت آتشی مینگارد : آری ! او چنین کرده است . اوچنین خواهد کرد . واوخود را پرچمدار سنگر زحمتکشان کشورش میداند و میگوید : تا زنده است درین موقف پابرجاست .

زهی تصمیم و ارادهٔ انقلابی ! پیروز باد لایق و آرمانهایش

۲ دلو ۱۳۵٤

کابل

بارق شفیعی

(اووم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

ګڼه	عنـــوان	مخ
۱	يه خلکو خلکو !	۱
۲	اوږده لار	٤
۳	پلی	۷
٤	هېرشوی ګل	۱۰
۵	د نيوا په غاړه	۱۳
٦	ژيړې شپې	۱۸
۷	د شګو کور	۲۱
۸	وصيت ليک	۲۳
۹	سرګردان	۲٤

(اتم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	کیږدۍ	۲۵
۱۱	چونغرته (۱۲) ترانه	۲۷
۱۲	چونغرته (۱۳) ترانه	۳۰
۱۳	چونغرته (۱۸) ترانه	۳۳
۱۴	چونغرته (۱۹) ترانه	۳۵
۱۵	چونغرته (۲۱) ترانه	۳۸
۱۶	چونغرته (۲۲) ترانه	۴۱
۱۷	چونغرته (۲۶) ترانه	۴۴
۱۸	چونغرته (۲۷) ترانه	۴۷
۱۹	شاعرته ! لمړی پیغام	۵۰
۲۰	شاعرته ! دوهم پیغام	۵۵
۲۱	د کنړ سین	۵۹
۲۲	له درباری شاعرسره	۶۲
۲۳	ورکه‌لار	۷۰
۲۴	ځوان شاعرته	۷۳
۲۵	یه‌خلکو ! خلکو	۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

يه خلکو خلکو

يه خــــــلکو خلکو ، د وطن خلکو
يه وړيــــــو تړيو ، د غـــــــرو و ګړو
آزادي څه ده ، خپـــــــلواکي څه ده
يه درنه جـــــارشم لوڅو لغــــرو

که وطن لوڅ وي ، که وطن وران وی
سمسوری څه ده ، آبــــــادی څه ده
که لــــــوټول وي ، که ډوبـول وي
خپـــــــلواکی څه ده ، آزادي څه ده

بې روحه خــــــاوره ، آبـــــاده نه ده
بې پوهی خــــلك واره بنــدیان دي
دا پښی لـــــــــوڅی ، دا په نس وږي
واړه مــريان دي ، ټول غلامــــان دي

که آزادي ده، که خپـــــــلواکې ده
د څـــــو سړو ده ، د ټولــــــــو نه ده
که واکــــداري ده، که کامـرانی ده
د يوې مــــــانۍ ده، د شپـــــولو نه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد هغه وي ، چې په تن پټ وی
آزاد هغه وي چې په نس موړ وی
آزاد هغه وي چې واک يې خپل وي
آزاد هغه وي چې په ځان جور وي

آزاد هغه وي چې کوريی خپل وي
په جهان ښوري لوڼړۍ وینی
آزاد هغه وي چې په هر گام کی
هم تلک وینی هم کړۍ وینی

په وږيو تږيو ، په غلامانو
ليږ رابيدار شئ، درنه قربان شم
په درواري شم، راگرندي شي
نه چې بوډا شم، نه چې ستومان شم

راځئ چې يو شو ، راځئ چې يو شو
په گډه مات کړو دا ځنځيرونه
راځئ چې پريکړو، راځئ چې وران کړو
مرغلين پړي ، تور زندانونه

له غرو رغو نه، له دريابونو
له سپيرو دښتو، له تورو خونو
سره راټول شئ، سره قوت شئ
په سيلاوونو ، په توپانونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د بادونــــو مستو شپـــو کې
مـــا ته رارسی ستـاسی غـــــږونه
دلمــــر په وړانـــگو جهان ته لیږم
ستـــاسی له قهره ډک فـــــریادونه

یه لـــــویه ولسه ته په ځـــــان پویې
ته ستــــر قوت یې، ته لـوی ملت یې
هم آزادي یې ، هم نیـــــکمرغی یې
هم عــــــدالت یې، هم کــرامت یې

د تاریــــخ کرښی ، د زمــــان پایې
په تا ډ کیـــــــږي، په تا غــــږیږي
دا کــــــږې لاری، دالـویې کندې
په تا سیخیــــږي ، په تا سمیـــــږي

که څوک قوي دی، خو تا قوي که
که څوک کمزور دی ، د تا کمزور دی
له تا بل شوی ، له تا جـــــگ شوی
که چټرې اور دی، که چیرې شور دی

وږي دویم کابل ۱۳۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوږده لار

په تـــــوله سیمه کې بـــاران اوري
آسمـــــان ناري وهي وریـــځ ژاړي
زمـــــوږ د مخه په یوه خـــره باندې
یوه کـــــده لېږدي اوږده لار نغـاړي

څو زړې خــــولی په بـــاران لندې
په خــــرې پرتې او به ترې داري وهی
شپیته کـــــلن بوډا له ښځی ســـره
پسی روان دی سختــــی لاری وهی

د ښځی غیـــږ کې یو مـــاشوم ویده دی
کـــله چې تالنــــــده شی وریږدي
موریې راټینګ کړی چې دی وژاړي
سرېې خپــــل زړه ته برابر کېـــږدي

د باران څاڅــــکې لکه غشی راځی
سوړ باد په ستر ګــــو لکه ستنی لګی
د لار تېرې شـــګی په لـــــو څو پښو
د چړو څو کـــــو په شان سونی لــګی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بـــــوډا پوزی نه اوبه څــــاڅي
باد چې پیاوړی شي ځګیـــروی کوی
کله چې و پـــــرزي نو شـــکر وایي
بیا چې راپـــــــورته شي ستمی وهی

ای پردیســــــانو د وطن زمنــــو
ستاسی مړستون او ستاسی ګور چیرې؟
چیرې خـــاپوړی چیرې لــوبی کوئ
ستاسی روغتون او ستاسی کور چیرې؟

آیـــا دررسی د زمــــان سندرې
چې درست بشر یو کـــلی کور بولی
خو تا پخپـــل پراخ هیـــواد کې ولی
نه څوک شریک او نه خپل ورور بولی؟

باران خو ګـــورئ چې قطره قطره دی
چې سره یو شی لوی دریاب جوړ کړي
بیـــا چې په یوه لارهکې سر کیـــږدي
کانې پرې باسی او سیـلاب جوړ کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تـــــــوله سيمه کې بـــاران اوري
آسمـــــــان نارې وهی وريـــــځ ژاړي
زمـــــــوږ د مخه په يوه خـــــره باندې
يوه کـــــــده ليږدي اوږده لار نغـاړي

دغوايي ۱۳ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلی

د او چتـــــو غـــرو په منځ کې
په اسفالت ســـــــړک روان و
مــلا دردمنه ، پښې چـــاودې
لاره لـــــرې وه ستــــومان و
لـــــړې پلنی وې په غـــــرونو
راروان یاغـــــــــی توپـان و

لاروي ته ور په یـــــــاد شول
په دې واټ کې خپل کـــارونه
د دې غـــــــرو په مـــاتوو کې
خپـــــلی هڅی ، زحمتـــونه
کلنــــــگونه ، زنبیـــــلونه
ســــاړه ژمی ، سخت کـــلونه

کلـــکی پرښی مې کړې ماتی
سر کش غـــرونه مې هوار کړل
سین مې سیخ که خپل بستر کې
سیـــــلاوونه مې مهـــار کړل
ستـــر پلـــونه مې تیـــار کړل
توپـــــانونه مې ایسار کـــړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بریتـــــــو د مســــاپر کې
یوه ترۍ مســــــکا پیدا شوه
په ســــــاده زړه کې یې ویښنه
یوه خـــوب وړې تمنـــا شوه
«کاشکې بیــا په دغو غرو کې
د کـــارونو سوه غوغــــا شوه»

«کاشکې بیـــا دغـــو دروته
پخـــــوانی ملـــگري راشی
کاشـــکې بیـــا په دغـــو لاره
لمـــــر راوخیـــژي رڼـــا شی
کاشکې بیـــا زمـــا غـــوږو ته
د مــــاشین سنـــــدره راشی»

«کاشـــکې دغه ځیـــږه لاره
بیـــــا زمـــــوږه د کـارو شی
په هـــــــر موړ او هره څـوکه
مــــــاشینونه په نـــــارو شی
داوطـــن او دغــه سیـــــمه
د جهــــــان د ننـــــدارو شی»
نا څــاپی وربانــــــدې راغی
یو مـــــوټر له پاسو غـــرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکې ختې یې وربـــاد کړې
دی یې ویوست له اوبـــونه
پنـــډیې ولـــویده له شـانه
رابیـــــــدار شو له خوبونه

او سیـــــلی یې را اوچت شو
له گـــــوگله سره لمبه شو
په یوه تیـــږه باندې کیناست
په خپل ځـان باندې اخته شو
وې یې«بیا دغه شین سترگې»[1]
مــــــاته ولی په غصـه شو

اې دغـــــــرونو مساپره !
دهر چـــا ده خپـــله برخه
ترڅو دا آسمـــان ولاړ وي
و به نه وزي له دې نـــرخه
څه اوچت څه لنـــډوه یې
دغه تــوره اوږده کـــرخه

دغبرگولی ٦ سالنگ ١٣٤٢

---

١ ــ شین سترگی – آسمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیر شوی گل

د یوه خـــوږ له ځنـــګه ناست یم
ستــــــړی شوی، سا نیــــولی
پښی تـــر دوړو لانــــــدې پټې
وږی تـــږی، لمــــــر وهــلی

نظــر وړمه اې خــــوا دې خـوا
په پوټیــــــو په اغـــــــزو کې
کــــــله لوږې په کـــربوړو
کــــــله ښوري په وښـــو کې

د میــــږیانو ځالی خـــــوا کې
سو اوږده پــــــانه پـــرته ده
بـــــاد راوړې، لمـــــر وهلی
یېره شــــوی ده، ورســـته ده

خــدا زده خــدا زده دغه پــــانه
چـــا راوړی له باغــــــــونو
کــــوم شپــــانه په لښته پــورې
سیـــــــلاوونو، که بـــادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دا پـــــانه پـــــانه نه ده
دا یو گـــــــل دی رژیـــــدلی
بې باغـــــــوانه راشین شوی
لـــــکه ستـــوری ځلیـــدلی

پســــــرلی راغـــــــوړولی
یـــــوه شیبه یې خنـــــدولی
تنهـــــايي له پښـو لـــوولی
د جـــــوزا لمـــــرو وژلی

ته بې سره د بیـــــــدیا گــــله
څه بېـــــځایه زرغـــون شوی
د ســـاره په چپـــــاوو کې
تبـــــا شوی ، زبـــــون شوی

نه چـــــا باغ کې کېنـــــولی
نه چـــــا زلفو کې ټومبــــــلی
یوه خـــــوله یې خندیـــــدلی
بیـــــا دستی یې رژیـــــدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه په مينه کې بدنـــــــام شوی
نه قاصـــد د کـوم پيــام شوی
نه وږمـــه د کـــوم مشام شوی
نه د بـــاغ شوی ، نه د بـام شوی

نه بـــــورا درنه تـــاو شوی
نه بلبــــــــل درنه خبــر شو
نه ځــــوځان چـــا درنه پريکړه
نه لښـــــتی دربــــــرابر شو

زمــــا په ځېــر لمــر وهلی
وينـــــه وچه ، رنـــگ بايللی
سر په خـــــاورو ايښــوولی
بې گنــــــاه له مينځه تــللی

د بيــــديا هيــر شوی گــله
ته لا ښه يې ، زه دې ستـــايم
زه کـه مــــرم که تبـــا کېږم
يک تنهـــــايم ، يک تنهـايم

د چنگاښ ۱۵ کوهدامن ۱۳۳۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیوا په غاره (۱)

نیـــمه شپه ده زه بیـــــــــداریم
خوب مې نشته ، خوب به څه وي
څـــــوک چې ما بیـــدرده بولی
درد به څه ، آشـــــوب به څه وي

• • •

زړه مې غـــــواړي چې ناري کم
د نیـــــــــوا د سین په غــــــاړه
لیـــــــــونی په ځان خبـــر کړم
پې کـــــم خـــــــلاصه خپله غاړه

• • •

د اسحـــق په کــــــــــلیسا کې
لا جــــــــاري د مــــزدور وینی
دا خــــــوزه گنــــــاگار نه یم
چې ته ړونــــــــدیې نه یې وینی

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلــــته هـلته ، بنکــــــته پورته
توپــــــانونه ، توپــــــانونه
لا خوځیــــــږي، لا جــــګیږي
بحــر بحـــــر ، غرونه غـــــرونه

• • •

لا د سرې د میــــــدان خواکې
پورته کیــــږي فـــــــریادونه
په نیـــــــــــوا لا روان دي
د تاریـــــــــخ انقــــــلابونه

• • •

دا زانـــــــــــګو د انقلاب ده
زړه ځـــــــــــاله د بازانـــو
نوی کـــــــور د نویو خلـــکو
امیـــــــــد ځای د نامینـــدانو

• • •

اې پیغلـــــوټو اې ځـــــــوانانو
اې سپین پوستو، اې تـــور پوستو
سره یو شئ ، سره یـــــــو شئ
اې تور څڼــــو ، ژیړ ویښتـــــانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ځـــــان وینمه شرمېــــــږم
ژبه گـــــونگه ، سر بې شوره
ژونـــد بې نوره، زړه بې عشقه
پښې مـــــاتې، مټ بې زوره

• • •

اې د ژونــــد خـــوږه نسیمه
یو څــه زور را ، یو څــه اور را
ننه زړه کې لمــــــر د عشق را
په دې لمـــــر کې ګرم کور را

• • •

یا تـــرخه را ، یا خــــــوږه را
یا شـــراب را ، یا کـــــوثر را
یـوه لحظه کې ، یـوه شیبه کې
یـــــوه لمبه را ، یـو شـــرر را

• • •

زمـــا زړه ته لـــــوی محل را
زمـــا کـــور واړه جهان که
څوک راورونه که څوک خوندې
یو وجــــود راته انســـان که

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــــا نظر لــــکه د بــــاز که
پلن په غــــــــرونو، خپور په تړو
زمـــــا لیـــــمه لـــکه باران که
هـــــم په لــــوړو، هـــم په ځوړو

• • •

مـــــاته هسې ستــــر ګې راکه
چې سپین ووینـــــم په تور کې
مـــــا له هسې توفیـــــق راکه
چې ایـــــــره نشم په اور کې

• • •

د مظلوم او ښــــکې دریاب که
تژې او چت که توفـــــــانونه
پرې خوره بریښنـــا د عشق که
ترینه جـــــــوړ که جهانونه

• • •

یو جهـــــان د انســــــــانانو
چې کې خــــوار او امیر نه وي
چې ځګیروی ترې نه پورته نشي
څوک د بل چـــــا اثیر نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د ژوند خوږه نسیمه

لېږ راغبرګ شه په بازانو

د دې دښتو په خوب وړیو

د دې غرو په لیونیانو

• • •

یو ځل وینښ که جګی جګی

دا زمری له دې ځنګلو

یو ځل پورته دا پردې که

له خیبر او له ګوملو

• • •

اې د ژوند خوږه نسیمه

ولې چوپ یې لېږ ګویا شه

خیر که موږه دوزخیان یو

لېږ پخلا شه ، لېږ پخلا شه

د جولای ۱۰ لنینګراد ۱۹۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړې شپې

هـــره خوا گـــلان خزان ځپـلي دي
باغ کې د بلبـــــل ځاله ويـــرانه ده
وريځـــــو بيا د غم ژړا سر کړې ده
دا د غـــم نـــړۍ په غــــم ودانه ده

• • •

بـاد دونو پانــــــو کې نارې وهي
منې يې غــــوړو کې څه ويلي دي
سترگې د فلـک له وينو ډکې شوې
گــــوره زمــانې بيا څه کړلي دي

• • •

پاڼې د چنــــار لــــکه زما هيلې
ژيړې ژيړې ښــکاري رژېـدلي دي
ژاړي د تاکـــونو لوخو څانگو ته
ستـر گو کې يې ويني توکېـدلي دي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

هالته د زړې کـــــلا په وره باندې
گونګـ بيـــا زړې شوې ترانې وايي
گـــوره په دې شپه کې دا زړه بـــلا
بيـــا د چا افسون ته افســـانې وايي

● ● ●

ناست يمه ، زنګيـــږم په غمونو کې
تــــوره شپه روانه ده منـــــزل وهي
پـــورته د آسمان په لرې سيمـو کې
ويځـــو کې يو ستـــورى ځل وهي

● ● ●

کـله د کږتې په تور لوګجن زړه کې
وخــــاندي يوه هيله راته ورانه شي
ځو چې زه له خـــوبه سترګې پاځوم
بيـــا هغه ويـده شي پښيمـــانه شي

● ● ●

وړانګې د سکروټو د کوټې په چت
رېږدي لـــکه مينه زمــا په وينو کې
غـــم په توره شپه کې اسير کړى يم
خوځي مې په پـلو او په رګونو کې

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د مني ژېړ او کـــــرار شپـــــو
وخوځېږۍ، لرې شئ او تېرې شئ
پرېږدئ چې د واوره بېرستن پـلنه شي
پټې شي تر واوره لانـدې هېرې شي

● ● ●

وځـــلېږه ته اې مقـــدسه لمـــــره
رنګ کړه د سبا د پسرلی ګـــلان
دغه غمځپـــلی خـــاوره ګرمه که
وخنــــــدوه دغه ژړنې آسمـــــان

د لړم ۳ کابل ۱۳۴۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شګو کور

څه ده د ژونـــد د ماشومـــانو آرزو
چې سپېرې خـاورو کې خوسی وهي
له تشو شـــــګو نه مـانۍ جوړوي
ګټې رابـــــــاسي او ستمی وهي

• • •

اې د کـــوڅو خورو ورو مـــلګرو
رائځ چې نوې لـــــوبه ساز کړو
دغه شـــګلن کـــورونه ونـــړوو
ځـــان له دې خـاورو بې نیازه کړو

• • •

دغه د شـــګو ناتمـــام کـــورونه
زور د سیــــلاو او زلـــزلو نلري
دا تـــورې خاورې، دا فاني باغونه
ارزښت د جنـګ او د دعوو نلري

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځ چې هیـــــلې څه رنګینې کړو
راځئ چې نوې تـــــرانې ووایـــو
د زمـــــانې په دې زړو غـــوږو کې
د ژونـــــدون نوې افسانې ووایـــو

• • •

مـــــلګرو اې خورو ورو مـــــلګرو
له دې ویـــــرېږم چې ناښـاد به شئ
د زمـــــــانې د توپـــــانو مخې ته
که سره یو نشئ برbـــــاد به شئ

د تلې ۲۰ کابل۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصیت لیک(۱)

کله چې مړ شمه یارانو ما
تر تورو خاورو لاندې پرې باسئ
په ډېر پراخه او ناپایه بیدیا
د خوږ یوکراین زړه ته مې ښکېباسئ

هسې چې ارت او هوار ډښتونه
درست دنیپر او د هغه څنډې
ښکاري او وایې وري زما غوږونه
د سین غورکې او د څپو منډې

پرې باسئ ما او تاسې پاڅېږئ
بندونه ماټ کړئ، کړۍ وشرنګوئ
د دښمنانو په ناپاکو وینو
فتح او برې ملګرو ولمبوئ

کله چې نوې کورنۍ جوړه شي
هغه چې ستره او آزاده وي
ستاسې په نرمه مهربانه ژبه
یوه شېبه غواړم زما یاده وي

د اکتوبر شپاړسم ۱۹۶۷

---

۱ ــ دا شعر د اوکراین د مشهور شاعر تاراس سوچنکو اثر دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرګردان

خوځـــــمه د ژوند له قــــافلو سره
زه يو د مـــــــزلونو سر ګــــردان يمه
خــــدازده دغه لاره کـــوم پلو ته ځي
زه دا هســـې چــــا پسې روان يمه

• ● •

څه وايي د ژونــــــــد مساپــرانو ته
دا د کـــــــاروانونو د غمو جـــرس
کومې خوا ته ځي څه يې په زړه کې تې
دا بيــــــابان ګرده ليـــــونی هوس

دوړي ٦ کابل ١٣٣٨

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

هالته د وچ ډاګ په لمنه بانـــــدې
د منی بـــاد ته یو کېـــږدۍ رپېږي
په دې کېږدۍ کې یو رنځوره ښځه
اور بلـــــــوي او له درده ژړېږي

د کمیسه له تــــــرازو ځـــــخه یې
د بې پنا صورت پوستــکی ښکاري
د وجـــود غوښه یې رنځور خوړلی
په هر اندام کې یې هډوکی ښکاري

یو ډنګر سپی ګرد له کېږدیه ګرزي
یوه زړه اوښه په اغـــــزیو چوده
د خـــاورو دوړو کـــاروانونه روان
د مـــازیګـــر ستـــرګه په کېنستو ده

دغه کېـــږدۍ دا مســــاپره بېړۍ
چې لارې نغـــاړي او مزلونه وهي
کومه خوا درومي، چېرې لاره کوي
د ځه لپـــــاره واټنـــــونه وهي

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې تــورې تعــورې د ساره بيـــړۍ

د بې وطـــــنه پوونـــــده وو ياره

وايه چې كــــــله به منزل ته رسي

ستــا د ستـــومانه ژوند اوږده لاره

د تلی ۲۵ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۲) ترانه

پرون پردیســــــــو اواره وریځو
چونغره، غـــوږ کې تا ته څه ویل
له کـــومه رنځه یې شـــکوه کوله
چې کړې شپه یې ستـــا پښنو ته ژړل

• • •

دا ابدي پردیســان چېـــرې درومي
د دوې د منـــځو سرانجام به څه وي
ولې په غـــرونو، په رغونو گـرزي
ددې ستومان کاروان مرام به څه وي

• • •

کـــله اسمان کې داوښانو غـونډې
غـــلی خوځېـږي او منزلونه وهي
کـــله وحشي شي، توپاني شي پسې
په غـــرو وردانګي یرغـــلونه وهي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

کــله شي ښکته د چتـــــريو په څير
د غـــــرو لمنــــو ته خيمې ووهي
کــله هيلۍ غونــدې د سين په اوبو
ښــــــکته شي ولامبي غوپې ووهي

• • •

کــله د غرو پڅو کو څوکو بانــدې
کتـــــار کتار شي کـــــارونه تړي
کــله شفق کې سره لمبه شي داور
سپينو مالـــــوچو کې اوورونه تړي

• • •

کــله د شنه اسمـــان په پــاکه دړه
ايرانوونــــــکي تصـــويرونه باسي
کله سپـــوږمۍ ته پالنګ وغوړوي
خپـــل تږې تږې ارمـــانونه باسي

• • •

کــله د واورو انبــــارونو څخه
لمن راډکه کـــړي توپـــان راولي
کله بيا خـــاندي او سندرې بولي
پسرلی وروزي او ګـــلان راولي

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله تر پښو کړي بیا سینونه غرونه
په پراخ اسمان کې سر گردان گرزي
نا معـلوم لوري ته مـــزلونه وهي
اوړي را اوړي او ایران گـــرزي

● ● ●

چونغره زه هم ستومـان شوی یمه
له دې بېخونده ساړه ژونده څخه
رائحه په گـلېه بانـــدې ولتهو
لاره د تېښتې له دې بنـــده څخه

● ● ●

د دغو گرزندو وریځــو په شان
ازاد پــرواز، ازاد سفر غـــواړم
چې ما پراخو اسمـــانو ته بوزي
هسې شهپـــر ، هسې وزر غواړم

● ● ●

څـــرخم به ، رغـړم به بهېږمه به
تــــل به ازادې تـــرانې وایم
د اسمـــان ستورو او پیرونو ته به
د سړې ځمـــکې افسانې وایم

دلیندۍ ۱۴ کابل ۱۳۴۱

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۳) ترانه

اې د بلا او حــــادثو چونغــــره
بیا دې په ږیره باندې سپین ښـــکاري
نه نه په غــــاړه دې د اورو امیـــل
لکه د سپینـو لونـــــګین ښــکاري

● ● ●

د سپینـــو واورو تر دلیـــــو لاندې
عجیبه درونـــد او ښایسته ښــکاري
څومــره مغــرور او بې پروا یې ولاړ
له درست جهـــانه وارسته ښکاري

● ● ●

ستایې په څه چې سین کنــګل نیولی
او کب نیوونکې کبــــان نشي نیوای
یا رنځـور غاړی او کمـــزوری بوټیه
په دغو واورو غـــــرو اه نسي ختای

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا یې پې څه که ستا په لــوړو څوړو
واورې له بـــاد سره نڅـــاوې کوي
یا خواره مور خپلې رنځورې لور ته
شو گیــــرې گالي او ژړاوې کـوي

• • •

ستا یې پې څه که للمي کـــاره بزگر
لــرگی او بوټی د خپـــل سون نلري
یا یې ماشوم چیرې گـــریوان گرزي
مـــــوریې گنـــډلو ته یوه ستن نلـري

• • •

ستا یې یې څه که مساپر مـــــزدوران
لخ کـــاره پاتی دي او کــــور نلري
یا هغه مـــزی بې شعوره سود خــور
پخ چـــا زړه سوی نلري، ورور نلري

• • •

ستا یې پې څه که د وطن حاکمــــان
خلـــــکو ته گواښي او بیگار چـلوي
په هغو لارو چې خـــر نشي ختـــای
په انسانـــــانو باندې بـــــار چلوي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ته همـــــداسې بې شعـوره اوسه
ستاېې زمـــــــوږه له دردو سره څه
تا ته د واورو خـــــولۍ تاج برېښي
ستاېې له لـــوږو او مرګـــو سره څه

دمرغومي ۱۰ کابل ۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۸) ترانه

اې د ډبرو تـــــور دېبې چونغـــــره
ما وې چې ویښ دې کم ملګری به شي
د ستمــــــګرو د سر کـــانې به یې
د زیارستونـــکو د زړه څوری به شي

● ● ●

ما وې چې ویښ دې کم ، مرچل به شي
د دې یـــــاغي زړګی تسل به شي
زمـا د سرې مینی محـــراب به شي
ژونـــد به شي، منـــډه او تکل به شي

● ● ●

ما وې چې ویښ دې کم، عیسی به شي
دې ویـدو خـــلکو ته به سا ورکوي
په سړو سمڅـــــو کې به اور بلوي
تیـــارو درو ته به رڼـــا ورکوي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماوې چې وینې دې کم، جهان وینښ شي
ته لا ویـــده یې خو جهـــان وینښ شو
دغه کـــار گر، دا هستوونکې جهان
دا د هستۍ جـــوهر انسان وینښ شو

● ● ●

اوس که ته نه پاڅېـــږې ، مه پاڅېږه
په کروندو کې دې دهقـــان وینښ شو
ما لا د یوې بریښنـــا سوالونه کول
خو داسمان په زړه کې توپان وینښ شو

● ● ●

اوس راوینښ شوی د پېـړیو غـــلام
په مړو رگــو کې دې ژونـدون خوځي
له هر کمـــــره د عشـــق اواز وزي
په هــره لویشت کې نوی یون خوځي

● ● ●

اوس راجگ شوی دی جهان جوړوي
دا زیار ځپـــلی ، رټل شوی انســان
داغ د پرون ربړ گـــالونکې اسیـــر
دا د سبـــا د کائنـــاتو سلطـــان

د چنگاښ ۲۵ پلخمری ۱۳۴۷

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۹) ترانه

دغه راوري د بـــــاران ښـــــاڅکي
که له خوږمن زړه د توپان ښـــــاڅکي
يا ســـــــره ايشی په دره دره کـــې
هم د باران ، هم د توپـــان ښـــــاڅکي

● ● ●

که سره يـــو شي دراڼې قطـــــــرې
وطــــن به واړه شي ځپـــې ځپـــې
نرمې اوبه به شی تېـــــرې تېـــرې
د گـــــلو پاڼې به چــــړې چـــړې

● ● ●

هلته دغرو په څوکو څوکــــــو باندې
په تورو ويځـــــــو کې بريښنا ځغــلي
د خوب ځپـــــلی ښار په خښته خښته
د ژونــــــد د تالندې غوغـــــا ځغــلي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلی د بـــــاران ښکلې شرنگی
د امیــــدونو ترانې خـــــوروي
د زړې خـــاورې په ستومان زړه کې
زیـــری د نوې زمـــانې خوروي

• • •

په مــــړه بیــــدیا به پسرلی راشي
زه په چمن کې نــــوی ژوند وینــم
مــــړاوي گـــلان به وزر وغوړوي
زې له سبـــا سره پیـــــوندوینم

• • •

چونغـــره وغــــړوه وغــــړوه
نوی انســــان ته د سبا ســــازونه
پرېږده چې واوري دغه نوی انســـان
د خپـــل وطن د مستقبـــل رازونه

• • •

د بـــاران غږ د امیـــدونو ســـرود
د خـــورو خـــلکو د ننگونو سرود
پرېږده ویـــده غـــوږو ته وغږوي
د زیارایستونـــکو د جنـــگونو سرود

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغـــره اې زما د ارمـــــان چونغره
زمـــــا د شعر قهـــــــرمان چونغـره
دې خپل گـــــو گل ته خو اېږ. ننه باسه
يو څه زمـــــا ياغی توپـــان چونغـره

• • •

پرېږده سرې ډډې دې گـــرمې کړي
دغه شعـــــــــرونه ، دغه سرې لمبې
پرېږده د غـــــور پردې دې ولړزوي
د وطنپــــــــال زړه ابـــــدې نارې

دتلی ۱۳ دهانهءغوری ۱۳۴۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۱) ترانه

چونغـــــره ستــا په ترو ترو بانـــدې
زمـــوږ داوښـــکو بارانـونه اوري
خـــو دا درحم اوبه نه دي گـــوره
په تا دخـــــلکو غضبـــونه اوري

• • •

ستـــا په درو کې بیا دکـــار پرگنې
دحاکمـــــانو شـــلاقونه گـالي
د تا له څوکــــــو تر لمنې پــورې
د څو لیـــــوانو یرغـــلونه گالي

• • •

د تا هر کـــــانې د بزگـــرو د سر
د تا هر اغـــــزی د هر بزگر د ځگر
د تا هر اور د بېـــــوسانو په کـور
د تا هر سیــــــل د مـــزدورانو د در

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تا لمـــن د بې لمنــــــــو لمن
د تا هستی د بې حاصـــــلو هستی
د تا غوغــــــا د نازولو غوغـــــا
د تا مستی د مستبـــــــدو مستی

• • •

د تا ځوځـــان د بزګـــــرانو برخه
د تا غنـــــم د نازولـــــو شومه
په هـــره لاره کې دې ایښی تــلک
په هـــره پوله کې دې لــــکه لومه

• • •

د تا خــوراک د بزګـــــرانو غوښه
د تا شراب د زیارایستونــــکو وینه
د تا امیــــــل د دوی د رغوو پـولۍ
خــــو د تا مینه د ظالمـــــــو مینه

• • •

اې د ظالمـــــو مستبـــــدو کوره
ایــا زنــــــګونه د زمـــان درځي
مــــوږه يې وینـــو په رڼو سترګو
چې ستـــــالمنې ته توپـــان درځي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن یا سبــــا سرې بخـــونې وریځې
ستــا هرې پرښې ته پیغـــــام راوړي
دغو بزگــــــــرو دربـــــــدرو ته
زیری د جنـــګ او انتقـــام راوړي

• • •

بــــــاد دغضب به په دره دره کې
بولۍ د ولس د ویښیـــــدو خوره کې
دا د ظالمــــــــــو د دوران نښې به
واړه له بیـــــخ او له ریښې چپه کې

دمرغومې ۱۰ پلخمري ۱۳۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۲) ترانه

اې د شعـــــــرونو او الهـــامونو چونغره
بیــــا مې مغـــــــزوکې ترانې خوځې
ستـــــا د کمـــــــرونو په قدم قدم کې
د ژونـــــــــد د میني زلـــــــزلې خوځې

• • •

گـــــــلان خپاره کړه چې بلبل دې شمه
خپـــــله مستی کې یو غوغـــا خـوره کم
بې روحـــــــه تړو ته دې ســـــــا ورکم
په مـــړو رگـــــوکې دې رڼا خـــوره کم

• • •

ستـــا په هر مــــوتې کې د ژونـــد سرود
له ورایه وینـــــــم چې څپــــــان خوځې
ځـــــــکه زما په لیـــــــــونی شعر کې
د ځــــــوانو هیــــلو یو جهـــان خوځې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

گـــــلونه وغـــوړوه جــــار دې شم
شپې د بهــار دي چې بهـــار شي مست
خيـــر دی خيــــر دی که تــږی يمه
پرېږده چې تنـــده او خمـــار شي مست

• • •

پرېږده چې خـــاورو ته دې وغـــږوم
د ځـــــوانی مينـــی ترانې تــــرانې
په مــــړو هــډونو کې دې وخوځوم
بې حـــــرکته زمــــانې زمانې

• • •

وريځـــــې رابـــــولمه چې واوروي
ستــــا په کمــــرونو د رحمت باران
بريښنـــا به وبـــــاسي په وچـــو تړو
زمـــا د مينې ابــــــدي عنــوان

• • •

خپـــلو شعــــرونو ته به ژوند ورکم
ژونـــــد ته به نـوی شانې خوند ورکم
ازورده هيـــلی به پخــــلا کمه بيـــا
مـــات شوی زړه ته به پيـــوند ورکم

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغـــره ، اې زمـــا د شعر چونغـــــره

څـــــو چې نړۍ وي ته ابـــــــاد اوسه

د زمـــــــانې له چپـــــــــاوونو څخه

تـــــــل په امـــــــان اوسه ، ازاد اوسه

د چنگاښ ۱۳ کابل ۱۳۴۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲٦) ترانه

چونغـــــره بیا سپیني یــــــاغي وریځی
کیښودې ستا په ځېږو شونډو شــونډی
دا د اسمـــــــان د حـــوادث لــــولی
دا د توپــــان د تنـــــدرونو کـــــوندی

● ● ●

بیــــــایې شـــــلولی دی جــــامې ته تنه
چاک د حـــــریر نه یې پنډۍ ښـــکاري
په اوسیـــــــلو کې یې د تیــــو کــــوبۍ
لـــــکه ځپــــو کې چې بېړۍ ښـــکاري

● ● ●

څومـــــــره وحشي ده داسمــــــان پیغله
دا د حــــــــریر د پاغـــــــوندو جوړه
دا د سپوږمیـــــــــــو له مـــــــرمرو وتی
دغه دستـــــــــــــــورو له ایرو جـــوړه

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه مين يو خـــــــو د دوو لارو
زه د ننـــــــگونو، ته دنجـــــونو مين
ته د ليــــــــــلى د اننـــــــگونو مين
زه په لمبــــــو چې د جنــــگونو مين

• • •

ته د اسمــــــان د سپينو نجــونو عاشق
د رڼو شپــــــو دوصالـــــــونو عاشق
زه د سرې ځمــکې په مړه گوگل کې
د زلـــــــزلو او توپـــــانونو عاشق

• • •

ته د ښــــکلا او مکيــــــزونو ليـوال
زه د لمبـــــو ديرغـــــــلونو ليـوال
ته ترږمۍ کې د خوبـــــــــــونو مين
زه په تيـــارو کې د جنـــــگونو ليـوال

• • •

تا زړه بايـــــللى د اسمـــــان په مينه
مـــــا زړه بايـــــللى د انسان په مينه
ته له خپـــله عشقه ټول جهان جاروي
زه چې ژونـــــــدى يم د جهان په مينه

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه شوو چې ایل شوو دا یاغي عشقونه
ښې شوې چې تم شوې دا ناتمه منډې
ښه شوو پوره شوو دا زمونږ ننـــګونه
ښې شوې عبث شوې د اسمان ملنډې

دلیندۍ دوهم ۱۳۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۷) ترانه

چونغـــــره اوس دې په خـــورو درو کې
زمــــا د گـــرمو چيغـــــــو زور وليد ؟
بيــا دې په سترگو د زيار کښ انسان کې
د راويښ شوى ژونـــــدون شور وليد ؟

• • •

بيــــا خو دې وليــــده چې وسپـــړېده
په مـــــړاوي گل کې ويـده شوې خندا
د زمــــــانې سترگـــو کې وبريښېـــده
زمـــــوږ د تورې غـــلى شوې بريښنا

• • •

ستورې دې وليـــدل چې وځځبـــــدل
ستـــــا په اسمــــان لکه په گلـو پرخې
سپوږمۍ دې وليــــده چې وېايستلى
ستـــــا په لمن د سپينــــو زرو کــرښې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـــــرونه دې ولیــدل چې ولــړزېدل
درې دې ولیــــــدې چې وخوځېــدې
لبــــوان دې ولیدل چې وتښتېـــــدل
رمې ددې ولیـــــدې چې ونښېـــدې

• • •

اسمـــــان دې ولیـــــده چې وغوړېده
وریځې دې ولیـــــدې چې وځـــړېدې
سیــــلاب دې ولیـــــده چې وخوځېده
ځپې دې ولیـــــــدې چې وشرخېدې

• • •

وطن دې ولیـــــــده چې پاڅېـــــــده
خلك دې ولیــــدل چې وښورېــــــدل
دوستـــــان دې ولیــدل چې وموسېدل
دښنه دې ولیــــــدل چې وژړېــــــدل

• • •

دا د راتلــــــونکې رسېـــــدنکې توپان
د سر اغــــــاز او د راتـــــلو نښه دي
د دې وطن په دردېــــــــــدلی زړه کې
د سره ژونــــــدون د ویښېدو نښه دي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا به له هســــــکه تنـــــدرونه اوري
دا به په ځمــــــکه سرې لمبې خوځي
زمـــــوږ د سرو ننـــگو په فخر کې به
د ټولو خـــــــلکو پل او پلې خوځي

• • •

اوس خو دې ولیدل چې وغـــورځېدل
له غټـــــو خرو نه طــــلایي زینـــونه
د طبیــــــلو په سوږو ننـــــــوتل
بېــــــرته یې واچـــول په ځان ځلونه

• • •

ما چې سندرې وې دغرو اغــــزو ته
هغو اغــــزیو اوس گــــلان راوړل
هغه د گلــــــو د ژوندون دښمنــان
د قبـــــر غاړې ته زمـــــان راوړل

• • •

چونغـــــره ، اې د افسانو چونغـــره
زمــــــا د گـرمو ترانو چونغــــــره
اوس خو تازه که دژونــــدون سازونه
د وینبېـــــــدونکو ولسو چونغـــــره

د چنگاښ ۲۸ کابل ۱۳۵۳

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر ته[۱]

(لومړی پیغام)

اې د بنــــدو او زولنـــو شاعره
د وږیـــــو تبنیـــو پښتنو شاعره
لادرکې شته دي څه سکروټې که نه
د پرونیــــــو سرو لمبـو شاعره

• • •

تسا په سندرو اوس کامونه خوځي
گــوره چې غلې نشي ، هېـر نشي
زه د اسمـــان لــــوبه بدله وینم
گــــوره له څپله هــوډه تېر نشي

• • •

له هـــر اوازه سیــــلاوونه وزي
له هـــره شعره زلــــزلې خوځي
له هـــره چیغې د مـــــردانو سره
د ژونـــــد او هیـلو قافلې خوځي

• • •

۱ ــ له شاعر نه مراد اجمل خټک دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېــــديا به سره ګلونه راوړي
په هديروکې به خنـــدا خوره شي
د دې تيارې ځمکې په ګېده کې به
د پښتنې توژې بريښنا خــوره شي

● ● ●

په لوړوڅوکوتورې وريځې خوځي
په درانه نس کې سيـــــلاونه لري
په غصه شوي دردېـــدلی زړه کې
ځـــــوانې څپې او تنـــدرونه لري

● ● ●

د هـــــرې تالندې اواز کې ګوره
د نوي عصـــــــر پيغامــونه لېږدي
د غــرو د سره افـــق نه پورته ښکته
د نوی ژونـــــد انقـــلابون لېږدي

● ● ●

د هنــدوکش د باران هـــره قطره
مخ په اټک او ابـــــاسين درځي
دلته د تللـــــــو بـــــله لاره نشته
هرڅه چې خوځي لکه سين درځي

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سحر باد چې ستا باړ خو مچوي
دغه زمــــوږه او سیــلی دي کنه
ستا د زړګی دا غـوټه غـوټه وینې
ګلـــــونه زموږ د پسرلی دي کنه

• • •

پام کوه ګوره درنه مړا وي نشي
دا به باغــونو ته رنګــونه ورکي
د پښتنــــو د اوربل نــذریې که
چې عاشقـــانو ته ننګـونه ورکي

• • •

د تا مستی د هنـــــدوکش ترانه
زمـــا نڅا د اباسین سنـــــدره
راځه چې جوره کړو په دواړو وزړونو
یوه غــــوته شوې پښتنې خبــره

• • •

راځه چې نوې پیــــالی وکړنګـوو
راځه چې خـــلکو ته سوما ورکو
راځه دې ورکـــو دربــــدرو لره
جــذبه د مینې او وفــــا ورکو

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه په غــرو کې ازادي وینښه کو
راځه چې خاورې ته احساس ورکو
راځه په شپولو کې بریښنا خـوره کو
راځه چې کــــانو ته حواس ورکو

● ● ●

پام کوه له خلکو نه بیعت مه غواړه
راځه چې مـوږ دوی ته بیعت ورکو
راځه د خـــــــلکو دعزت لپــاره
په قربـانۍ کې خپــــل عزت ورکو

● ● ●

ستا زړه که سوی، زه یې لا سوځم
ستـــا فریادونو ته طاقت ورکـــوم
زه سور انـــــګاریمه داغونه ږدمه
د غیــــــرت چیغو ته قوت ورکوم

● ● ●

هره څپه چې په لنــدي کې خوځي
د تا د ګـــرمو وینــــــو شور ښیي
هر نوی بـــاد چې په وطن خورېږي
د تا د ځـــــــوانو هیـــلو زور ښیي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک وايي دا چې ته شعرونه ليکي ؟
څوک وايي دا چې ترانې جوړوي ؟
شاعر خو هسې ښکلې حسن ستايي
ته ستر انسان يې زمـــــانې جوړوي ؟

● ● ●

څه دی داژوند ، دالندکې اوسيلی
چې ديوې گرمې چيغې زور نلري
رائځ دا زړونه څپـــو ته وغورځو
که چپـــرې اور نلري ، شور نلري

● ● ●

گوره تياره دې وارخطا نکـــــري
اجمـــــله شپې پسې خو لمر راځي
زه چې د خپــلو پيغلو وروځې گورم
مـــا ته په سترگـــو کې خنجر راځي

د کب ۱٦ کابل ۱۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر ته

(دوهم پیغام)

اې خوږه یاره د غمـــــــــونو اشنا
د خوادثو د کلـــــــــــــونو اشنا
ته د اټک د ســـــــــرکشیو گواه
زه د پامیــــــــــــر د توپانونو اشنا

● ● ●

غیــــږه که خلاصه چې اشنا راځي
کاروان د مینې او وفـــــــا راځي
ستاسې د تورو د جگـــړې ډگرته
پیغـــــــام د فتحې د سبـــا راځي

● ● ●

د غــــــلامانو د ځنځیـــــر سازونه
زموږ په غـــرو کې ولولی خوځوي
دا نوی نوی تقــــــاضې د زمـــان
د ولسونو رگ او پلی خوځـــوي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعـــــر چې ليـــــکمه لمبې وهي
لکـــــــــه امــو شي او ځپې وهي
دا د بيلتون په اور کې سوی زړگی
چې تا رایاد کمـــــــــه ناري وهي

● ● ●

زړه رانېږدې که چې څه اور درکم
د شور د پاڅه نـــــوی شور درکم
مټ له پــولادو سره وجنگــــــــوه
زه به دې جنګ ته نوی زور درکم

● ● ●

په دې تيـــارو پسې رڼـــــا راځي
ميـــــــــدان د تور و نن سبا راځي
د بيـــــــــلتانه د تــورو لړو تر شا
شغــــــــله د سترگو د اشنا راځي

● ● ●

د نړۍ بـــــــاده مستـــــانه راځه
زه د مستۍ څـو ارمـــــــانونه لرم
د لېـــــــــونيو د محفـــــل نذر ته
په زړه کې پټ څو پيغـــامونه لرم

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې تر ایرو لانـــــدې مخفي اوره
لېږ مې رسوا که زه رســـوا ښه یم
پټه نغمه یم د فطــــرت په زړه کې
تردې یــــوه چیغه بــرالا ښه یم

• • •

مــا دا کمکې غمونه ـ نه غموي
زړګیه مــــا لره لــوی غم راکه
سر مې کوچنی صنم ته نه کوزېږي
یو بې همتـــا غـوندې صنم راکه

• • •

راته ښکارېږي چې اوس لمر خېژي
د شپې لمنې کې رڼا ښـــــکاري
د زړه کړکۍ چې ځنګه خلاصه کمه
منظر د نوې پښتنونخــــوا ښکاري

• • •

د ازادۍ د مــــوزیک مستې څپې
لـــــکه سیـــلاب په پښنور درځي
غــــوړونه پرانیــــزه دردمنه اشنا
ګـــوره چې څومره زورور درځي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هاتیـــانو ته کږې لویــــــدلې
خو اوس مستې کوي کږې ماتوي
د ازادۍ نه راوتــــــلې فـــریاد
دا پرونۍ زړه نــــــــړې ماتوي

• • •

د هنـدوکش لمن کې نوي ګلان
راغــوړېدلې دي وږمې خـــوروي
د سړو غـــــــرونو په ذره ذره کې
راغــــــورځوونکې زلزلې خوروي

• • •

ستـــا چیغې اورم خـــو تر ور نه یم
ځـــــکه زه ګورم چې دوا درځي
د تورې شپې له تیـــارې مه وېرېږه
سپېـــــدې چاودلې دي سبا درځي

دزمرى ۱۲ کابل ۱۳۴٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کنړ سين

يه مسته مسته ، کنـــــړه مسته
په ځـــــګو پڼه ، په تګ بد مسته
پيـړۍ تيرېږي ته ورته نـــاځي
اوړې رااوړې قــــرار دې نسته

• • •

په سر دې درومي سپينکې ځګونه
لــکه په شنه کې دوريځـو غرونه
هسې ښـکارېږي لکه چې وراکې
نجونه په سر وړي د ګل شکرونه(۱)

• • •

دغه چې بولې د ژونـــد سنـدره
درنې بوللی ، خـــوږې شکرې
چاته يې وايي ، چاته يې ليــــږي
دا بې اثـــرې ، دا مرغـــــلرې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا ته ورښیي دا غورځنـــګونه
سرکشي منـــډې، ازاد موجونه
په لویو کـــاڼو ککـــره ټو کې
د چا لپـــــــاره دا ټکـــــرونه

• • •

دا څه جنـــون دی ستا په څپو کې
دا څه مستي ده ستـــا په رګو کې
څه هنـــګامه ده چې پای یې نشته
ستا په سرود کې، ستا په نارو کې

• • •

له ښاره راغلم چې خوب به وکړم
تسل د درد او اشـــــوب به وکړم
ستا څپې راغلې زه یې بیـــدار کړم
په ما حرام دی چې خوب به وکړم

• • •

اوس چې ستا زړه کې څپه خوځیږي
شعر او سرود شی له مـــا خوریږي
خــــلکو ته وړمه د تا خبــــرې
پې راژوندي شی ورته نځیـــږي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې لېـــــونيه د کنـــــــړ سينه
چې دې اخته کـــړم په رسوا مينه
اوس خو نوورکه دا زمـــا زړه ته
خپـــله ځپـــــانده سرکشه وينه

● ● ●

غېږ دې کړه خلاصه چې کمه سمې
ستا په ځپوکې اوښـــکې ويرجنې
ستا په توپان کې خپل شور خوندي کم
چې زرغونې کـړي رالوځې ونې

● ● ●

زړه نړۍ دې ، نـــــوې نړۍ شي
په دې تيارو دې رڼا خـــوره شي
د عشق د دود دې هـــره بلۍ شي
د وروړ ګلوۍ دې هـره بانډه وي

● ● ●

په مسته مسته ، کنـــــړه مسته
په ځـــــکو پټه ، په تګ بدمسته
د ژوند جاله مې درکې لاهو کړه
اوس يې درنيسه اې زبـــــر دسته

د سلواغې ۲۴ جلال اباد ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

له‌درباري شاعر سره

د ښکلو نجونو او گلونو شاعر
په سپینو لېڅو د خوبونو شاعر
د فحاشیو د بزمونو شاعر
د ښو خیرنو ارمانونو شاعر

• • •

په ډېره نرمه مهربانه ژبه
ما نه پوښتل ته هم شاعر یې گوره؟
د ژوندانه په دغه ښکلی لار کې
ته هم د حسن مفسر یې گوره

• • •

ته د گلانو زمزمې اورې؟
ته د پیرونو ترانې اورې؟
ته اوازونو کې رنگونه وینې؟
ته په رنگونو کې نغمې اورې؟

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ترخـــو شونډو نیشه لیـــدلی ؟
تا یې د سرو شیشو شراب څښـــلی ؟
تا په مالـــګینو پستو شونـډو ایښي
تا په ســــکروټو کې ګلاب څښلی

• • •

د لنـــډو څڼو تر چتـــــــر لاندې
د غوږ بربښنـــا په زړه ویشتلی نه یې ؟
کـــله نیشه کې د پیغـــلو ټوخندې
په هوســــــوونکې ځښښلی نه یې ؟

• • •

د مستی ښځی یـــاغي شوی نظـــر
تا په شرابــــــو کې لیـدلی که نه ؟
د عشـــق اواز دې د هغی له زړه نه
په اوسیـــلو کې اوریـــدلی که نه ؟

• • •

د تور کمیس له سپځیـــدلی درزه
د نجـــل پوستکې تخنـــولی نه یې ؟
تا چې د حسن لوټمـــــاري کوله
هغی په غـلا بـــــاندې نیولی نه یې ؟

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــله دې حـــور د مشرقه سره
د مې جامـــــونه جنـــګولی که نه ؟

کـــله دې تې د مغـــربې ښاپیرۍ
په نڅېــــــــــدو کې زنګولی که نه ؟

● ● ●

کـــله د لنډو کمیســــونو اعجاز
له ساړه عقـــله راایستـــلی نه یې ؟

بیـــا دغوښنیـــو بلـــورینو ورنو
د شوق په اور کې سوځېدلی که نه ؟

● ● ●

تا خلاصی کړې دې د نجونو تنۍ
تا له چا ایستی د ایستـــــلو جامې ؟

چا چې پټ کړی په شوخۍ کې بدن
تا یې چیـــرلی د چیـــرلو جامې ؟

● ● ●

کـــله دې شین کمیس په سپینو پښو
چېـــــرې لیدلی چې ښویېږي پسې ؟

له زنـــګنو تر ښـــکلو تیـــو پورې
ورو ورو خوځېږي او لوځېږي پسي ؟

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا لوخــــه شوې غنــم رنګه نجلی
سرې رنهـــايي لاندې ليـدلى كه نه؟

تا د نيشي په ليـــــونى جهان كې
پخچـــــلو متهو كې نيـــولى كه نه ؟

• • •

تا په سينه بانـــدې داغــونه ايښى
چـــا د ګرمو پيـــــدونكـــو تيو ؟

تاپې رودلى دي د نـــــارو څوكى
ته يې مست شوى يې په سپينو ميو؟

• • •

كــله د عشق او ګنـاهونو سين ته
په مجبـــــورى كې ښوېدلى نه يې؟

د چا په ګرمه په تبجنه غيـــــږ كې
زړو شـــرابو څمـــــلولى نه يې؟

• • •

كه ته شاعر يې د عشقــونو اوسه
څه د شرابـــو څه دنجونو اوسه

څه د ځوانيـــو د خوبـــونو اوسه
څه د ګناه او څه دخوندونو اوسه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته په باغــــونو کې ګلـونه ستایه
ته په ګلــونو کې رنــګونه ستایه

ته د زري جامو په مورګـو باندې
د چا د سرو شونډو لالــونه ستایه

● ● ●

که ته شاعر یې د غمـــونو مه شه
کور د دردونو او رنځــونو مه شه

د فریـــادونو کـــــــړاوونو مه شه
د ټول عــــالم د عذابـونو مه شه

● ● ●

ستایې د خـــلکو له رنځو سره څه ؟
ستا د بزګـر له ورځو شپو سره څه ؟

چېـرې چې غواړې پالنګ وغوړوه
ستایې له سمڅــو او کپو سره څه ؟

● ● ●

مـــــا وې شاعره ؛ اې زړه شاعره
لادې ناولی هوســـــــونه شته دي

لا دې په سر کې د فتنې لوخـــرې
لا دې په زړه کې فسادونه شته دي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د ســـــلطان د دربارونو شاعر
زه د محــــرومو ولسونــو شاعر
ته د خمـــــونو او جامـونو شاعر
زه د پیــــړۍ د قیـــامونو شاعر

● ● ●

ته د پاچـــا دغـــــرورونو شاعر
زه د غـــــلام د فـریادونو شاعر
ته د ســــلطان د نعمتـــونو شاعر
زه د بزګـــــر د سوکړکونو شاعر

● ● ●

ته د مـــانۍ د اقبـــــالونو شاعر
زه د کیـــــږدۍ د ادبارونو شاعر
ته په بزمـــــــوکې د نازنو شاعر
زه په زنـــدان کې د مرګونو شاعر

● ● ●

ته د نیکمــــــــرغو پسرلیــو بریښنا
زه د بدمـــــرغو بارانـــــونو ژړا
ته مابنامی کې د بزمـــــــونو نڅا
زه سبـــــــاوون کې د تیغونو ځلا

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د مظـــــلوم د غور ځېـدلو ګواه
زه د ظالــــــم د غـــرېدلو ګواه
زه د دهقــان په ویلی شوې غوشه
د زمینـــــــدار د شخووهلو ګواه

• • •

زه د بې وسو د ځګېـــــرویو اواز
د اسیـــــرانو د پیــــریو ژړا
زه ولســـــونو ته د مسنې قــاصد
زه ظالمــــــانو ته د تـورې سزا

• • •

زه د بربنـــډو د بزمــــونو نه یم
د خـــــودفروشو د عشقونو نه یم
زه د اغـــــزو یم ، د ګلونو نه یم
زه دوزخی ، د جنتـــــونو نه یم

• • •

زه عـــــذابونو زیـــــږولی یمه
زه توپـــــانونو ازمـــویلی یمه
زه د خــــوني بادو څپېړو په مخ
تر زر کــــــرته ډېر وهـلی یمه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د وطن د غــــــــریبیو بچی
د تورو شپــو د بې وسیــو بچی
د نامینــــــدیو د سلګیــو بچی
د بې ثمـــــره اوسپــــلیو بچی

● ● ●

زه د غمـــــونو عــذابونو شاعر
د یو وطن د کــــــړاوونو شاعر
زه د بزګـــــرو د ننــګونو شاعر
زه د کــــارګرو د جنګونو شاعر

● ● ●

زه چې شاعر یم د انســـان د مینی
ریږ ګالــــــونکو ته شعرونه لیـکم
زه په مـــــالوچو کې لمبې کرمه
زه په بارونو کې اورونه لیــــکم

● ● ●

زه همـــــــدغه یمه، دغه به یمه
نـــګه د خـــلکو وم، نګه به یمه
د زیارستــونکو د مرچـــلو پرچم
لــــکه پخـــوا چې وم، هغه به یمه

دوری ۱۲ کابل ۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکه‌لار

غــــرونو بيا د لــړو څـــادرواغوسته
بيــــايې د تنـــدي تبۍ لنـدی شولې
پاس له هســکو څوکـــونو نه ژوروته
ړنــــــګی د وريځو قــــافلې شولې

• • •

بـــــاد په مخه رټی دوورو اوښـــــان
ښکته، لا هم ښکته، مخ په ځوړوځی
خـــوړکې له نمجنو او لنـــــدو بوټو
څاڅی ساړه څـــــاڅکې او په تړوځی

• • •

پورته د اسمــــان د مخ په ګونځو کې
ورکـــــه ده له سره د نـــــــرمۍ مخه
دم په دم بنـــــدېږي تـــودو سيمـو ته
لاره د رمــــــو او د کېـــــږدۍ مخه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریځـــو ړنګې کړې د نجات نښې
واورو د لارو پښې تړلـــــــې دي
لړو د ماښــام په ګونـــګه خره کې
غـــرو کې د شپنـــو لارې وهلې دي

• • •

زه چې د دې سختو او سړو غـــرونو
یو د ورکـــــو لارو مســــاپریمه
زه د یاغـــــې مینې د وزرو په وزر
دلته خپـــــلو ورکـــو پسې سریمه

• • •

زه چې په دې شپه کې له توپـــان سره
کنــــدو ګړنـــګونو کې خوځېږمه
هیـــــله مې دغه ده خپـــلو هڅو ته
زه به خپـــــلې مینې ته رسېــــږمه

• • •

یه په ویده لمـــــر کې د شغلو حورې !
پرېږده چې په لیڅه دې سر کېــــږدم
مه تړه زمــــــا په مـــخ ور مه تړه !
شپه ډېـــره سړه ده او زه رېـــږدمه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده چې د تا په تـــــــوده غېږه کې
دا د مـــــرګ دور کې شپه سبــــا کمه
پرېږده چې د مینې په مستیـــــــــو کې
دا د غــــــرونو ورکه لار پیـــدا کمه

دمرغومی ۱۱ کابل۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان شاعر ته[1]

يه د هيلمند د غورځنګونو عطا
د ياغي سين د فريادونو عطا
د ويدو دښتو په سره سينه کې
د يو ملت د عذابونو عطا

● ● ●

د هر ماښام له وينو ډک ګوګل نه
ستا د خوږمن زړګی ناري اورم
د هر غمجن نسيم په ښکلی ژبه
ستا د دردونو اشاري اورم

● ● ●

د تارګو ته چی کوم ساز رائحي
ما ته دغلته آواز رائحي
ته د آغاز د لذتونو کافر
ما ته ارمان اوس د آغاز رائحي

● ● ●

۱ ــ هادي عطايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرې شپې په اوسیلو کې ولې
ما ته رالېږې دا سرې ساوې
دا د ناصورو ځیګرونو ځګېروې
دا د پیریو دغمونو ناوې

• • •

ته وایې وسوم، زه دې سوی غواړم
چې سوی نه وي خو پتنګ نه وي
ته د حرمان په چړو ژوبل نه یې
چې ژوبل نه وي خو د جنګ نه وي

• • •

په آرامۍ کې دې زوال وینم
شاعره ګوره چې خراب نشي
یاغي څپه شه د دریاب په زړه کې
ګردابه ګوره چې سراب نشي

• • •

شرم دی شرم د سارا اغزي ته
چې رنګ او عطر د ګلانو لري
پیغور پیغور دی د توپان مرغه ته
چې لطافت د بلبلانو لري

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــله چې ونښیــږي تــــــورې شپې
کــله چې وځـړیــږي خــــړې لړې
کــله چې وایښی سپینــــکی ځګونه
کــله چې وځبی دغــــــــرونو تړې

● ● ●

کــله چې ووزي له یاغي وریځـــــو
د قهــــــرجنو تنـــــــــدرونو آواز
کــله چې یو شي د دریاب کړیـــکو
په یرغلــــو کې د بریښنـــاوو پرواز

● ● ●

هله دریاب ، دریاب دریاب ښـــکاري
د قدرتو د عظمتـــــــــونو زانـــــګو
ستر بریښی ، ښـکلی او ژوندی بریښي
د حرکت او بدلـــــــونو زانــــګو

● ● ●

همدې یاغی، یاغی، یاغی ته ګـــوره
څومــــــره قوي او هیبتناک ښکاري
رعب او ویره او پرتــــــــم خوروي
آزاد او ښـــــکلی او بیباک ښکاري

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته هم دریاب یا د دریـــــاب زوی شه
د سره هیلمنـــد د سیـــــلاوونو شاعر
یا د وطن د سوځــــــــونکو ورځــو
د یرغـــــــــلونو ، ګـــردشونو شاعر

● ● ●

شه د ساړه رغـــلی په مړو ایـــرو کې
د بیا لمبـــــــو د بلېـــــــدو هادي
شه د څپو د شوګیــــــــریو همــــراز
شه د هیلمنـــــــــد د ترانــــو هــادي

● ● ●

هیلمنـد خو مست دی، د مستیو شاعر
زمــــــوږ د هیلـــــــو د هستیو شاعر
د زمــــــــانې د سرکشـانو سرکش
د دې وطن د بدمستیـــــــــــو شاعر

● ● ●

لکه له زغـــــــــرو تبنتیدلی ښامــــار
له هـــــــرې تیـــــرې سره تن وهی
په هـــره پرښه بانـــــدې خوله لګوي
نویو سیـــــــــــلونو ته لمــــــن وهي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی د محمـــــــود د حمـــاسو شاعر
دی د مسعــــــود د تلـــوسو شاعر
دی د آسمـــــــان د تنـــدرونو ویاند
دی د سرو وینــــــــو د کاسو شاعر

● ● ●

دی د افغـــــان د عظمتـــــونو راوي
دی د میـــرویس د یرغـــــلونو راوي
دی په ایـــران کې د هوتـــــکو وړونو
د ترخـــــــو مانو او مـــــرګونو راوي

● ● ●

دی د وطن د کـــــــــړاوونو نــــاره
دی د تاریـــــــــخ د مرســـلانو امیر
دی د جهـــــان د حواثو نهنــــــګ
دی د زمــــــان د آسمانونو قجیـــــر

● ● ●

دی د کــــــلونو په تیــــاره تونل کې
په سختـــــــو لارو د مــــزلونو هادي
دی د پیـــړیو په ستومـــــانه زړه کې
په اوږدو شپـــــو کې د صبرونو هادي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

که ته رښتیـــایې د هېلمنـــــد شاعر
د یاغی سین د غـــــورځنګونو هادي
نو د پیـــړۍ په کـــر کېچنه لارکې
شه د زلمـــــو د ارمــــــانو هادي

• • •

ورځه راویښ که د غضب بـــــادونه
په سپین میـــــــدان شه د توپان هادي
ورځه مـــــاټو شه، د نجـــات ماټو
په سختــــــو لارو د انســـان هادي

• • •

بانـــدې راووزه د جـــــګړې ډګر ته
لویــــو ننګونو ته قـــــوت ورکـــړه
له کــــلکو کارو سره وجنـــګېږه
ځـــــوانو موجـــونو ته طاقت ورکه

• • •

د دښت بادون چې ځګـــرېږي عبث
ورکـــه دا ته د جنـــــــګېدو ژبه
د دې بیــــدیاوو د خـــورو پرګنـــو
د ویښیــــــدو او جګیــــــدو ژبه

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې تورو تورو غـــــرو ته وغـــــږوه
دخپــــلې سرې فلسفې سره شعرونه
دغـــو سرو خــــــاوروته ننه بــاسه
لــــکه د اور غـــوندې تاوده شعرونه

● ● ●

دې کښـــو خلکـــو ته غوږونه ورکه
پرېږده چې واورې د توپــــــــان آواز
دا له جهـــــــــانه يتيم شـــوی وطن
پرېږده چې واورې د جهــــــان آواز

● ● ●

شي د ښېــــــو د يرغــــــلونو وطن
د انقـــــــلاب د ارمــــــانونو وطن
د تنـــــدرونو تر اورونــــــو لاندې
د نوې ژونـــــــد د تــــــکلونو وطن

دزمرى ١٠ كابل ١٣٥٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خلکو خلکو

(دوهمه ترانه)

یه خــلکو ! خــلکو ! دوطن خلکو !
یه د دۍ غـــــــرونو مبـــــارزانو
آیا در رسي شور د مــــــــوجونو
په شپه کې چیغې د مــــــانهوګانو

● ● ●

د وطن غیـــــــږه پرون بستـــــر ؤ
خو اوس د وینــو ، یاغي دریاب شو
پکې ډوبیـــــــږي هر یو نــــاولی
هغه چې خصــــــم د انقلاب شو

● ● ●

اوس تربنه تبنتي په بیــــړه بیـــړه
څوک چې د خوښو ورځو یاران وو
په سرو لمبــــــو کې ورته ولاړ دی
څوک چې د خلکو خدمتــګاران وو

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږدۍ

ښه ده چې ځمکه په لړزېـــدو شوه
ښه ده چې پای شوې تورې چوپیاوې
ښه ده چې پراخه شو میــدان د منـډو
ښه ده چې یو شوې تـــولې ژړاوې

● ● ●

اوس خونړۍ شوې د وطن اوښـــکې
پکې نسکـــــور د زور بېـرۍ شوې
د شهــزادګیــو د سرو غـــــرواندې
د ماتېـــدونکو غاړو کــړۍ شوې

● ● ●

وطن راویښ شو خــــلک جنګېږي
هـــره ورېمه یې د ننــــــګ نغمه ده
د خــــــاورې هـــــره ذره تبجنه
د نېــــکو، بدو ترمینــځ جـګړه ده

● ● ●

اوس راڅوندې شو مــــړه آوازونه
دا د پېـــــړیو چوب فریـــــادونه
دا په ګــوګل کې د اور بخـــرکې
پټ غضبـــونه، پاک کســاتونه

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور په سين کې اوس لامبــوزن شو
هـــــغه چې هسې نقش زميـــــن ۇ
د لوخو تورو ، ميـــــدان ته وووت
کـــوم چې د مخې ، تمــــاشا بين ۇ

• • •

پرېږده چې لـــــوړ شي، آواز د تنـدر
پرېږده چې ووزي ، دوينـــــو لارې
پرېږده چې لنډ شي، پرېږده چې پرې شي
دا تور لاســـــونه ، نا روا چـــــارې

• • •

دا به وطن ته د عــــــــزت نوم شي
دا به د خـــــلکو دژوند مضمون شي
دا به يوه لاره د قـــــــــــربانۍ شي
دا به د ځمـــــــکې يو نوی يون شي

• • •

دا به راوپښ کړي ، ويده ننــــګونه
دا به بيـــــدار کړي ، پټ غيــرتونه
دا به رواج کـــړي ، نوی نرخـــونه
دا به رڼــــا کړي ، د بزکـــر خـــونه

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسره ځغـــله، تر څو چې ځغـلې
دا سوځــــــوونکې د اور سپـلونه
ورسره لــــوبه، څومــــره چې لوبې
دا د سرکشــــو ، څپــــــو سپـلونه

• • •

دا سنــــــګرونه، دا سنــــــګرونه
د اور واټـــــونه، د وینـــــو لارې
دا تماميـــــــږي، دا هــــــوارېږي
د سر په لـــــــوبه، نه قـــــلارې

• • •

ښه پخه ږده ، وارخطـــــــا نشي
دا د مېـــــــرانو ، لومـــړنی باب دی
په دې کې نشي ، د ناز خــــــوبونه
دا انقــــلاب دی، دا انقــــلاب دی[1]

۱۳۶۰ر۸ر۴

۱ ــ د (یه خلکو خلکو) « دوهمه ترانه » په دوهم چاپ کې زیاته شوی ده .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library